

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद.

बी.ए. प्रथम वर्ष (संगीत अभ्यासक्रम)

प्रथम वर्ष सौध्दांतीक पेपर -०१

भारतीय संगीताचा इतिहास आणि विकास

Credit : 4 1 Credit, 16 Teachings Hours		Marks : 80 Time : 3 Hours
Unit	No. of Lecturers	
I	14	अभ्यासक्रमातील रागांना व तालांना लिपीबद्ध करण्याची क्षमता
II	13	संगीताचा उगम (उत्पत्ती) आणि विकास : १. संगीताच्या निर्मिती विषयीची विविध मते
III	14	भारतीय संगीताच्या इतिहासाचे विविध टप्पे वैदीक काळ : वैदीक कालीन संगीत, गायन शैली, स्वर, मार्गी संगीत, गांधर्व संगीत, जाती गायन
IV	10	पारिभाषिक शब्द : संगीत, ध्वनी, नाद, स्वर, मेल, अलंकार, राग, जाती, वादी, संवादी, पकड, आलाप, तान, स्वर मालीका, लक्षणगीत, लय, मागा, ताल, विभाग, सम, खाली, लयकारी, नादांची विशेषता.
V	13	जिवन चरित्र : पं. भातखंडे, पं. पलुस्कर, गान महार्षी डॉ. अण्णासाहेब गुंजकर डॉ. गुलाम रसूल, अप्पा जळगावकर

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद.

बी.ए. प्रथम वर्ष (संगीत अभ्यासक्रम)

प्रथम वर्ष सौध्दांतीक पेपर -०२

भारतीय संगीताचे स्वरूप

Credit : 4 1 Credit, 16 Teachings Hours		Marks : 80 Time : 3 Hours
Unit	No. of Lecturers	
I	14	अभ्यासक्रमातील रागांना व तालांना लिपीबद्ध करण्याची क्षमता
II	13	संगीतोपयोगी सहाय्यक वाद्यांची माहिती : १. तबला, तानपुरा व संवादिनी
III	14	भारतीय स्वरलिपीचा तुलनात्मक अभ्यास : १. भातखंडे पध्दती २. पलुस्कर पध्दती
IV	10	विस्तृत निबंध लेखन : १. संगीत आणि नाट्य २. संगीत आणि साहित्य
V	13	शास्त्रीय व उपशास्त्रीय गित प्रकार : धृपद, धमार, ख्याल, तुमरी, दादरा, झुला, कजरी

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद
भारतीय शास्त्रीय संगीत (गायन)
बी.ए. प्रथम वर्ष
प्रात्यक्षिक पेपर -०१ (सभागायन)

Credit : 4 1 Credit, 16 Teachings Hours		Marks : 80 Time : 3 Hours
Unit	No. of Lecturers	
I	20	तानपुरा लावता येणे, अभ्यासक्रमातील सर्व बंदीशी हार्मोनियमवर वाजविण्याची पात्रता, अभ्यासक्रमातील सर्व ताल तबल्यावर वाजविता येण आवश्यक, विविध कलाकारांच्या ध्वनिफितीचे संकलन व श्रवण
II	19	अभ्यासक्रमातील सर्व बडेख्याल - विलंबीत व दृढ रचन सोबत आष्टांगप्रधान गायकीच्या अंगाने विस्तार करण्याची क्षमता १. राग : बिहाग, यमन, भीमपलास.
III	19	साधारणपणे अध्ययनातील सर्व छोटे ख्याल गाण्याची क्षमता १. राग : वृंदावनी सारंग, बागेश्री, शंकरा, मालकंस, दुर्गा.
IV	19	खालील तालांना विविध लयामध्ये लिखित व प्रात्यक्षिक स्वरूपात दाखवण्याची क्षमता १. ताल : रूपक, चौताल, दीपचंदी, धमार.
V	19	खालील गीत प्रकार गायकी अंगाने गाण्याची क्षमता १. गीत प्रकार : लक्षण गीत, सलगमगीत, धृपद.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद
भारतीय शास्त्रीय संगीत (गायन)
बी.ए. प्रथम वर्ष
प्रात्यक्षिक पेपर -०१ (सभागायन)

Credit : 4 1 Credit, 16 Teachings Hours		Marks : 80 Time : 3 Hours
Unit	No. of Lecturers	
I	20	अभ्यासक्रमातील तालांना व रागांना लिपीबद्ध करण्याची क्षमता
II	19	संगीतोपयोगी सहाय्यक वाद्यांची माहिती : १) तबला २) तानपुरा व संवादिनी
III	19	भारतीय स्वरलिपीचा तुलनात्मक अभ्यास : १. भातखंडे पध्दती २. पलुस्कर पध्दती
IV	19	विस्तृत निबंध लेखन : १. संगीत आणि नाट्य २. संगीत आणि साहित्य
V	19	शास्त्रीय व उपशास्त्रीय गित प्रकार : धृपद. धमार. ख्याल. तुमरी. दादरा. झुला. कजरी.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद
भारतीय शास्त्रीय संगीत (गायन)
बी.ए. द्वितीय वर्ष
प्रात्यक्षिक पेपर -०१ (सभागायन)

Credit : 4 1 Credit, 16 Teachings Hours		Marks : 80 Time : 3 Hours
Unit	No. of Lecturers	
I	20	तानपुरा लावता येणे, अभ्यासक्रमातील सर्व बंदीशी हार्मोनियमवर वाजविण्याची पात्रता, अभ्यासक्रमातील सर्व ताल तबल्यावर वाजविता येण आवश्यक, विविध कलाकारांच्या ध्वनिफितीचे संकलन व श्रवण
II	19	अभ्यासक्रमातील सर्व बडेख्याल - विलंबीत व दृढ रचन सोबत आष्टांगप्रधान गायकीच्या अंगाने विस्तार करण्याची क्षमता १. राग : बागेश्री. शंकरा. वृंदावनी सारंग.
III	19	साधारणपणे अध्ययनातील सर्व छोटे ख्याल गाण्याची क्षमता १. राग : शुद्ध कल्याण. छायानट. देस. मधुवंती. तिलक कामोद.
IV	19	खालील तालांना विविध लयामध्ये लिखित व प्रात्यक्षिक स्वरुपात दाखवण्याची क्षमता १. ताल : सुलताल. तेवरा. एकताल.
V	19	खालील गीत प्रकार गायकी अंगाने गाण्याची क्षमता १. गीत प्रकार : तराणा. धृपद. धमार.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद
भारतीय शास्त्रीय संगीत (गायन)
बी.ए. द्वितीय वर्ष
सैध्दांतिक पेपर - १
भारतीय संगीताचे स्वरूप

Credit : 4 1 Credit, 16 Teachings Hours		Marks : 80 Time : 3 Hours
Unit	No. of Lecturers	
I	14	अभ्यासक्रमातील रागांना व तालांना लिपीबद्ध करण्याची क्षमता
II	13	भारतीय वाद्यांची माहिती : बासरी. इंसराज. सारंगी. गिटार.
III	14	ध्वनि विज्ञान : नाद. सांगीतिक ध्वनी व असांगीतिक ध्वनी. तारता. तिघ्रता गुण. ध्वनी का अनुरण. ध्वनी का परावर्तन.
IV	10	विस्तृत निबंध लेखन : १. संगीत आणि साधना २. संगीत कला व चित्रकला यांचा परस्पर संबंध
V	13	खालील लोकगीत प्रकारांची विस्तृत माहिती : कजरी. बारमाह. भवइया. चैती. चटका. किर्तन. भारूड. लावणी. पोवाडा.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद
भारतीय शास्त्रीय संगीत (गायन)
बी.ए. द्वितीय वर्ष
सैध्दांतिक पेपर - १
भारतीय संगीताचा इतिहास आणि विकास

Credit : 4 1 Credit, 16 Teachings Hours		Marks : 80 Time : 3 Hours
Unit	No. of Lecturers	
I	14	अभ्यासक्रमातील रागांना व तालांना लिपीबद्ध करण्याची क्षमता
II	13	भारतीय संगीताचा इतिहास : १. यवन काळा- ख्रिस्तपूर्वयुग २. तुगलक युग- लोदी कालीन संगीत
III	14	प्राचीन संगीत व रंजना शास्त्र : ग्राम व मुच्छना गान. निबद्ध व अनिबद्ध गायन राग लक्षण : राग भेद. वादी. संवादी. अनुवादी. विवादी आणि आश्रय राग
IV	13	साराणा चतुष्टय : १. ऋग्वेद. सामवेद व नाटयशास्त्र ग्रंथाची थोडक्यात माहिती
V	10	राग समय विभाजन : १. पुर्वांग तथा उतरांगवादी राग २. स्वर व वेळेनुसार रागांचे तिन वर्गात विभाजन ३. राग समय चक्र ४. अर्धदर्शक सवर. परमेल प्रवेशक राग
VI	13	जिवन चरित्र : १. किशौरी अमोनकर २. फैयांज खॉ ३. बाळकृष्णबुवा इचलकरंजीकर ४. कुमार गंधर्व

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद
भारतीय शास्त्रीय संगीत (गायन)
बी.ए. द्वितीय वर्ष
सैध्दांतिक पेपर - १
भारतीय संगीताचे स्वरूप

Credit : 4 1 Credit, 16 Teachings Hours		Marks : 80 Time : 3 Hours
Unit	No. of Lecturers	
I	14	अभ्यासक्रमातील रागांना व तालांना लिपीबद्ध करण्याची क्षमता
II	13	भारतीय लोक व पाश्चात्य वाद्यांची माहिती : अलगोजा. नफीरी. बिन. गिटार.
III	14	ध्वनी विज्ञान : ध्वनी आवर्तक, ध्वनी विवर्तक, ध्वनी व्यतिकरण, अनुनाद, प्रतिध्वनी, ध्वनिचे आंदोलन आणि वहन, ध्वनि वेग, अतिध्वनि अथवा पराश्रव्य.
IV	13	विस्तृत निबंध लेखन : १. संगीत क्षेत्रात प्रसारमाध्यमांच महत्व २. मुर्तीकला व संगीताचा परस्पर संबंध.
V	10	खालील लोकगीत प्रकारांची विस्तृत माहिती : भटीयाली, नौटंकी, स्वांग, झुमरा, लावणी, पोवाडा, गंभीरा.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद
भारतीय शास्त्रीय संगीत (गायन)
बी.ए. तृतीय वर्ष
प्रात्यक्षिक पेपर - १ (सभागायन)

Credit : 4 1 Credit, 16 Teachings Hours		Marks : 80 Time : 3 Hours
Unit	No. of Lecturers	
I	20	तानपुरा लावता येणे, अभ्यासक्रमातील सर्व बंदीशी हार्मोनियमवर वाजविण्याची पात्रता, अभ्यासक्रमातील सर्व ताल तबल्यावर वाजविता येणे आवश्यक, विविध कलाकारांच्या ध्वनिफितीचे संकलन व श्रवण
II	19	अभ्यासक्रमातील सर्व बडेख्याल - विलंबीत व दृढ रचन सोबत आष्टांगप्रधान गायकीच्या अंगाने विस्तार करण्याची क्षमता १. राग : शुद्ध कल्याण, छायानट, मधुवंती, मालकंस.
III	19	साधारणपणे अध्ययनातील सर्व छोटे ख्याल गाण्याची क्षमता १. राग : अहिर भैरव, पुरिया कल्याण, शुद्ध सारंग, सोहनी, जयजयवंती.
IV	19	खालील तालांना विविध लयामध्ये लिखित व प्रात्यक्षिक स्वरूपात दाखवण्याची क्षमता १. ताल : खेमटा, झपताल, मत्तताल, अद्धात्रिताल.
V	19	खालील गीत प्रकार गायकी अंगाने गाण्याची क्षमता १. गीत प्रकार : तुमरी. दादरा, धृपद.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद
भारतीय शास्त्रीय संगीत (गायन)
बी.ए. तृतीय वर्ष
प्रात्यक्षिक पेपर - १
भारतीय संगीताचा इतिहास आणि विकास

गुण -१००

१. अभ्यासक्रमातील रागांची शास्त्रीय माहिती आणि आलाप-तानांसह बंदिशी स्वरलिपीबद्ध करण्याचा अभ्यास.
२. अभ्यासक्रमातील तालांचा लयकारी सह अभ्यास.
३. मुगल कालिन संगीतापासून ते स्वातंत्र्योत्तर कालिन संगीताचा अभ्यास.
४. धृपद -धमार यांची दुप्पट, तिप्पट, चौपट लिहिण्याचा अभ्यास.
५. ताना आणि तानांचे प्रकार यांचा विस्तृत अभ्यास.
६. भातखंडे कृत १० थाटांची माहिती.
७. पं. व्यंकटमखीच्या ७२ थाटांचा सिध्दांत.
८. हवेली संगीताची परंपरा.
९. महाराष्ट्रातील लोकसंगीताची परंपरा.

चरित्र

१. पं. स.भ. देशपांडे
२. मधुसुदन भावे
३. बाळासाहेब बहिगीवकर
४. रंगनाथबुवा देगलुरकर

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद
भारतीय शास्त्रीय संगीत (गायन)
बी.ए. तृतीय वर्ष
प्रात्यक्षिक पेपर - २
संगीतातील विज्ञान

गुण - १००

१. पाश्चात्य स्वरलिपीचा अभ्यास.
२. हार्मनी, मेलडी, स्केल्स
३. तारेच्या लांबीनुसार आंदोलनसंख्या काढणे.
४. भातखंडे - पलुस्कर स्वरलिपीचा सखोल अभ्यास.
५. राग - रागिणी आणि रागांग पध्दतीचा अभ्यास.
६. मंच प्रदर्शनाची आवश्यकता.
७. कलेच आस्वादन आणि श्रोत्यांची भूमिका.

निबंध

१. संगीत विकासामध्ये विज्ञानाचे योगदान.
२. शास्त्रीय संगीत आणि लोकसंगीत.
३. लय आणि रस यांचा संबंध.